

Molletje

Vandaag liep ik met mijn vriendin langs het bos, toen we opeens wat gerommel in het struikgewas hoorden. ‘Daar zit iets. Hoor,’ zei ik, ‘het is een levend wezen.’ We luisterden goed. Er was geen peil op te trekken. In een heel asyncopisch ritme hoorden wij wilde verplaatsingen. De struiken bewogen. ‘Misschien is het wel God, die de weg kwijt is.’ Ik hield alles voor mogelijk. Als hij aan tandeloze murmelaars verscheen of aan half debiele kinderen, waarom dan niet aan mij? Het geraas in het kreupelhout werd nu steeds luider. We hoorden duidelijk zeer angstig gepiep. Als het God was dan ging het niet goed met hem. Misschien zat hij vast in een brandend braambos.

‘Ik ga even kijken,’ hoorde ik naast me, en hopla, weg was ze al, mijn vriendin. Met haar hoofd naar voren de bosjes in. Een bijzondere eigenschap was dat, dat ze op onverwachte momenten geen angst kende. Ze was het type dat met zwaar onweer midden in een open veld aan een boer met een zeis op zijn rug de weg ging vragen. Ik hield mijn hart vast. Ik hoorde nu hetzelfde geraas en gedoe in de struiken, alleen nu met haar gevloek erbij. ‘Oeh, bijna,’ hoorde ik haar grommen. Ook een steeds herhaald: ‘Weg kutbeest, weg, ga weg, optie-

fen.’ Dan hoorde ik een tijdje niets en dan trok het geluid opeens weer dolby surround om me heen. ‘Gaat het, schat?’ vroeg ik lafjes. ‘Kan ik iets doen?’ Ja, mijn kanis houden, dat zou al helpen. Ik wachtte geduldig af. Na een enorme worsteling bleef het eerst doodstil en opeens verscheen haar hoofd tussen de struiken. ‘Ik heb hem gered, kijk.’

Mijn hart brak. In haar hand lag een molletje. Het piepte. Geen aandoenlijker dier dan een mol. ‘Een kutkat had hem te pakken,’ zei mijn vriendin. ‘Dat is de natuur mijn reet. Ik heb hem bevrijd uit de klauwen van dat moffenbeest. Het was een Duitse kat. Ik heb hem keihard mijn lebensraum uitgetrapt. Kijk dan wat lief.’ Ik deed niet anders dan kijken. Er ging een enorme magie van het diertje uit, misschien juist omdat hij onder de grond hoorde te zitten. Het was niet de bedoeling dat wij hem zo zagen. Ik voelde dezelfde sensatie als in het nachtdierenhok, vroeger in Artis. Je stond te kijken en die dieren dachten dat het nacht was. Jij wist wel beter. Je zag iets wat eigenlijk donker moest zijn. Het was jouw geheim.

Een blik op dit beestje en je wilde er zestig adopteren. Ik merkte dat we allebei de mogelijkheid afwogen of we dit diertje mee naar huis konden nemen. Als we nou dat kleine kamertje, waar nu mijn dj-set stond, volstortten met potaarde en we maakten er een beetje een leuk mollentuintje van, dat zo’n beest dacht, nou ik mis niks, dan was het misschien wel mogelijk om hem tam te krijgen en dat hij dan een beetje naar ons luisterde. Dat als ik thuiskwam dat hij dan de voordeur hoorde en dat hij zich dan even naar boven werkte om me te verwelkomen. Ik zag me ook wel tv kijken met die mol op schoot en dat ik hem vertelde wat ik zag. Mijn vriendin had

ook zo haar fantasietjes gehad. Ze gaf 's avonds toe dat ze het even voor zich had gezien, onze mol, in een klein fietsmandje vol met aarde, mee boodschappen doen, met een heel klein zonnebrilletje op. Stevie zou overal met ons mee mogen. Een keurig molletje. Om zijn pootjes zouden wij in de winter kleine zelfgebreide wollen wantjes doen en in het weekend zou hij tussen ons in mogen slapen, in een bakblik vol aarde. In onze huiskamer maakte hij kleine vreugdesprongetjes als wij een bepaalde cd opzetten.

Dat soort gevoelens maakte het beestje los. We werden er stil van. Hij was zo hulpeloos zonder gaatje. Hij wilde wanhopig ergens naartoe, maar waar? Dat probleem herkende ik wel. Stevie bewoog zijn pootjes in een vrij zinloze, instinctieve graafbeweging heen en weer en nooit keek er een diertje zieliger naar ons dan dit molletje. We moesten huilen. Hij was zo lief. Zo ontzettend lief. 'Kom, we brengen hem in veiligheid.' Tien meter verder ontdekten we, bij een open plek naast het bospad, een molshoopje. We hebben Stevie een beetje in het gat gedrukt. Hij bleef verstijfd van angst liggen. 'Je bent vrij, want je bent lief,' zei ik tegen hem. 'Naar beneden moet je, naar je moeder of je vrouw, want het is al laat. Vertel maar over ons, goed? En als je iets nodig hebt dan horen we het wel. Nu moet je echt gaan hoor.' Maar hij bewoog niet. Net nu dat zo gewenst was.

Net lagen we in bed, doodstil. We dachten allebei aan het molletje. Ik aan zijn roze buikje en zijn samengeknepen hoofd. Als ik geen mens was wilde ik een mol zijn en om eerlijk te zijn, als ik een mens was wilde ik ook een mol zijn. En als ik dan weerloos was dan wilde ik dat mijn vriendin mij vond.

Golden Lotus

Ik verliet restaurant Elf, verzamelplaats van de nieuwe hip in Amsterdam. Ik had er met mijn oude vriend P. een avond lang gesproken over ‘bepaalde dingetjes en opzetjes’. Zo noemde P. de vage artistieke projecten waar hij al jarenlang mee liep te leuren. Ik was ‘een soort van heel lekker klankbord’ en hij wilde graag even dit en dat en zus en zo tegen het licht houden, beetje mee stoeien, nou ja, ik begreep hem wel. Terwijl ik op de automatische piloot naar P. luisterde viel het me op dat enkele gasten met hun hoofd tegen het raam hingen. Een hoop gekir en verliefd gewrijf over ruggen. Een restaurant in een flat, het liet de bezoekers niet onberoerd. Ik keek. Pas als ze er met hun kop veertig meter boven hingen begrepen ze hun stad. Dat stond daar maar allemaal te zwelgen met een lamsbout binnen handbereik. Ik verbeet me. Dat leek mij nu weleens een geinig projectje, deze wilsonbekwame uitvreters gekneveld in een handkar smijten en ze urenlang door de stad rijden, met een megafoon voor mijn mond. Ondertussen werd P. steeds enthousiaster. Hij stond op van tafel, maakte zich naast mijn stoel zo klein mogelijk, deed zijn armen over zijn hoofd en zei: ‘Kijk, als jij dat wilt ben ik nu een heel brutaal geil balletje van vlees, snap je?’ Zo’n avond was het.

Een uur of half elf 's avonds stond ik alleen aan de kade. Eindelijk lucht. P. was doorgeschoven naar K., een vrouw die iets deed met metaal en pointillisme, en ik had me snel uit de voeten gemaakt. Ik ging aan de rand van het water staan. Heerlijk. Alleen. Ik rekte me uit en zag nu, rechts van mij, een drijvend Chinees restaurant. Wat was dat godverdomme? Hoezo drijvend? Sea Palace heette het ook nog. Wat was er mis met De Gouden Muur of Peking Kitchen? Ik liep naar de ingang. Alles aan deze Chinees was fout. Om te beginnen kon je niet naar binnen kijken. Dat moest. Geen gelul. Bij een Chinees loerde je naar binnen. Een raam, met iets van goud en rood eromheen, mensen aan een tafeltje en jij met je wang tegen het raam, kijken of het binnen gezellig genoeg is. Zo hoort het. Dat kon hier niet. Het lag midden in het water. Wie zaten hier in godsnaam te eten? Ik liep over de steiger, opende de deur en keek naar binnen.

Wat ik al vermoedde van een drijvend restaurant. Geverfde wijven en mannetjes met zonnebrillen in hun haar hingen gillend van het lachen boven een kokendhete plaat vreten. Het zogenaamde authentiek Zuid-Chinese ti pannen. Authentiek mijn reet. Echt iets voor moderne klootzakken, je eten door een onderdanige Chinees aan tafel laten bakken. Alles aan dit tafereel was verkeerd. Chinese restaurants horen in een oud filiaal van de Boerenleenbank te zitten. Chinees eten hoor je niet aan tafel klaar te maken. De essentie is juist dat het in het diepste geheim achter een luik wordt klaargemaakt. Uit de keuken hoor je geschreeuw, gelach, gesis. Je hoort iets loodzwaars omvallen, weer gelach en daarna gaat het luikje open. Je eten is klaar. Gasten in een echt Chinees restaurant zijn le-

lijk. Zij dragen zonnebrillen met omhoogklapbare glazen. Binnen werd een koeler met champagne op tafel gezet. Ik kon het niet langer aanzien.

Ik dacht aan Danny. Twee weken geleden was hij 's nachts in de Brouwersgracht gevallen en vreemd genoeg was hij niet in paniek geraakt. Hij had het eigenlijk wel lekker gevonden. Bert Haanstra maar dan zonder camera. Vanuit de gracht betrapt hij het leven zelf. Danny had de smaak te pakken gekregen, was via de Brouwersgracht het IJ op gezwommen, was overgestoken naar Amsterdam-Noord en volgens Danny, die ook een beetje een dichter was, had de stad hem toen 'als een mot naar zich toe getrokken'. Een uur of vier 's nachts was hij zwemmend aangekomen bij het Centraal Station, was op de kant geklauterd en tegen de voordeur van de AKO boekhandel in slaap gevallen. Heerlijk. Dat ging hij meer doen! Ik schatte. Om het restaurant heen zwemmen, zou ik dat redden? Ik was niet zo'n zwemmer als Danny. Nee, ik had een beter idee. Morgen zat ik weer bij Golden Lotus, mijn vaste stek in Uithoorn. Ik ging die drijvende Chinees uit mijn hoofd proberen te vreten.

Niets mooier dan een Chinees op dinsdagavond. Alle tien-voor-zesafhalers allang weer thuis en dan juist lekker gaan chinezen. Het fijnst is het om ongeveer half negen binnen te komen, als de Chinezen eigenlijk net naar huis willen. Ontelbare avonden heb ik doorgebracht in deze dorpschinese en nog steeds doen ze net alsof ze me niet kennen. Heel prettig. Uithoorn is ook precies de goede gemeente. De Amstel die zich met tegenzin uit Amsterdam slingert, een ontplofte verffabriek en dan opeens Golden Lotus. Uithoorn, waar ze zondag nog

hun moeder meenemen naar de Chinees. Je kunt kiezen uit Chinese tomatensoep of Chinese kippensoep. Haaienvinnensoep vinden ze te modern.

Bij Golden Lotus kom ik thuis. Drijvend restaurant, de tyfus. Precies de goede nasi hebben ze hier. Met een zweem van de slager. Het menu is van een ontroerende eenvoud. Niet 634 gerechten die ook nog eens allemaal oneindig zijn te combineren. Niets ervan. Nasi en bami, al dan niet met saté en kroepoek, of babi pangang speciaal. Dat is hier nog gewoon een kluit hardgebakken vlees met een bijna snijdbare rode gembersaus eroverheen. Alles klopt. Het rekje met sambal en ketjap. Heerlijk. Een groen flesje met een witte rubberen dop. Die schattige lepeltjes onder die koddige chromen dekseltjes. Zo hoort het. Sambal, je kan in Nederland inmiddels bij een willekeurige supermarkt negen verschillende varianten kopen, maar die onpersoonlijke, hete waterige sambal van de Chinees, die vind je nergens anders.

Ik heb een geschiedenis met Chinese sambal. Sambal heeft mij eerlijker en intenser gemaakt. Twee jaar geleden haalde ik in Leiden Chinees eten. Er werd mij gevraagd of ik sambal bij mijn eten wilde. Razendsnel moest ik schakelen. Eigenlijk niet nee, want mijn hele huis stond vol met potjes. Dat kleine kutzakje, dat lullige halve condoom met sambal, nee daar schoot ik wat mee op. Ik, de sambalkoning, die zat daarom te springen, een vingerhoedje sambal. Ik dacht het niet. Toch hoorde ik mezelf 'ja graag' zeggen. Terug op de fiets dacht ik na. Wat was er nu precies gebeurd? De waarheid was pijnlijk. Ik had ja gezegd omdat de andere afhalers anders hadden gedacht dat ik niet van pittig hield. Ze zouden me automatisch hebben in-

gedeeld bij de slappe lullen die gillend met een hap suiker in hun mond bij een kraan staan te huilen als er per ongeluk een beetje sambal door het eten zit. Echte mannen houden van sambal. Zo zag ik dat blijkbaar.

De Golden Lotus. Ik eet, alleen aan tafel, mijn nasi goreng met kipsaté. Daar zit de eigenaar. Hij is blij als ik oplazer. Geen biertje van de zaak dit keer. Hij wil thuis televisie kijken. Ik kijk naar het afhaalgedeelte. Mooi, dat je daar vrij zicht op hebt. Dat is goed gedaan. Oogcontact tussen loners in het restaurantgedeelte en de eenzame zielen die zitten te wachten op nummertje 23 met saus apart. Er zit een oude man met een veel te dikke jas aan. Bladerend in een oud exemplaar van *Chinees en Auto* wacht hij op zijn eten. Zo kan het dus ook. Niet dat gezeik van dat je vrouw dood is en dat je niet meer weet hoe je verder moet, maar gewoon, pang, naar de Chinees en voor jezelf een loempia halen, waar zij altijd zo'n rothekel aan had. Ik herken het. Niets fijner dan Chinees van het papier af eten. Niks bord. Je vriendin is net weg met die vuile klootzak. Je vrienden hebben dus toch gelijk gekregen. Dan is een afhaalchinees ideaal. Wachten tussen al die andere mensen die niet kunnen of willen koken, beetje brommen als iemand de krant midden in je gezicht openslaat, luisteren naar het domme gelul van een mannetje naast je die 'heel lekker gaat op die nieuwe afdeling' en dan woedend naar huis, jankend je bak eten leeglepelen.

Golden Lotus stelt me nooit teleur. Altijd precies de goede treurigheid. Een ober met een vies overhemd en een muf rood vestje eroverheen, want hij is een Chinees. Bij Golden Lotus begrijpen ze heel goed wat hun vaste klanten zoeken. Troost

in een troosteloze omgeving. Niks feest. Je wilt zwijgend boven je eten hangen. Je voelt je er veilig. Er gaat niets veranderen en alles is goed of slecht zoals het is. Eigenaar Li Kau bewaakt die sfeer. Het is een geruststellende gedachte dat hij niet gaat zwichten voor de all-inclusiveterreur. Lugubere avonden zijn dat, die door steeds meer noodlijdende Chinese restaurants worden georganiseerd. Onbeperkt Chinees eten voor een vaste prijs. De hel van de Turkse Riviera. Met een roze bandje om je pols om zeven uur 's ochtends zes bacardi-cola's bestellen omdat je er nu eenmaal voor hebt betaald. Dat idee, maar dan bij de Chinees. In Amstelveen organiseert een concurrerende Chinees dit soort avonden. Dantes hel voor negentien euro, met koffie toe. Het schijnt een succes te zijn. Tja. Amstelveen.

Wij van de Golden Lotus zijn anders. We zijn een beetje kunstenaars zoals we daar zitten. We groeten elkaar, maar dat is het dan ook wel zo'n beetje. We weten van elkaar wat we eten. Dikke Tonnie eet altijd een rijsttafel voor twee personen. Met een biertje. Tegenover mij zit al jaren een iets oudere vrouw. Keurig gekleed. Met een hondje. Dat mag van Li Kau. Ze bestelt iedere week, op dinsdag, een kipsaté met kroepoek. Haar hond krijgt niets. Ze drinkt een glas cassis, kijkt om zich heen, rekent af en bij het verlaten van het restaurant stopt haar hond bij mijn tafeltje. Zij wacht. Ik geef hem mijn kroepoek. Er wordt geen woord gesproken. Dan verlaat ze Golden Lotus. Ik denk dat ze gedichten schrijft.

De dode man

Ik had nog nooit iets uit een krant geknipt. Ik zie het weleens bij andere mensen, als ik gebruikmaak van hun toilet: leuke berichtjes op de deur geplakt. Het is net als met de kleine potloodstreepjes in tweedehandsboeken: je begrijpt er vaak niets van. De vorige lezer zette een uitroepteken in de kantlijn en heeft een passage onderstreept. Je leest: 'Robert schildte de grapefruit en keek daarna om zich heen.'

Wat bewoog de lezer om dat uitroepteken te zetten? Schildte hij ooit zelf een grapefruit en dacht hij toen aan zijn studerende dochter, die hij nog maar zo weinig ziet? Waarom dat uitroepteken? Weet hij wat het is, om iets te pellen en niet eens te weten wat. Als je maar bezig bent en niet hoeft na te denken. Wat ontroerde de vorige lezer?

Drie dagen geleden heb ik voor het eerst iets uit een krant geknipt. Het stond op pagina twee. Ik las het bericht, stond op, zocht een schaar en knipte. Ik dacht niet aan de tekst op pagina een. Het maakte niet uit wat ik onherstelbaar beschadigde. Dit bericht was belangrijk. Het ligt nu voor me.

De kop luidt: NEDERLANDER DOOD IN WIJNGAARD ITALIË. De eerste zin: 'Nederlander Egbert Baas is donderdagavond dood aangetroffen in een wijngaard in het Noord-Italiaanse